

Lastel puudus suvisest tööst

Tööandjad eelistavad ka hooajaametitesse palgata täiskasvanuid

Helen Eelrand

louise@epl.ee

Varasemate aastatega võrreldes pole tööhõiveametitel lastele suveks tööd pakkuda, sest ettevõtted eelistavad ka hooajatöödele võtta täiskasvanuid ning pelgavad alaealistega kaasnevat vastutust. Tallinna tööhõiveametil ei ole lastele sel suvel pakkuda ühtegi töökohta. Kui eelmisel aastal tulid mõned postkaardimüüja või abitöölise kohad juba mais, siis sel aastal ei ole firmad tööhõiveametile teinud ühtki pakku-

mist. Samasugune on olukord ka suvituspiirkondades. Turismihooajale vaatamata eelistatakse ajutistel töödel täiskasvanud ja töökogemusega personali. Hiiumaa tööhõiveamet pidas põhjuseks seda, et alaealise töölevõtmine tähendab rohkem asjaajamist ja paberimajandust, samuti ei suhtu tööandjad hästi osalise tööajaga töölevõtmisesse, nagu seadus seda alaealiste puhul ette näeb.

Miljonäriks saamisenesse ei usu

Pärnu tööhõiveameti osakonnajuhataja Vaike Kriginiene kinnitas, et Pärnus ei jätku lastele sobivaid töökohti juba mitu aastat. "Hetkel ei ole meil tõepoolest mitte midagi pakkuda, suvepeale neid ehk kümnekond koguneb," arvas ta. "Kuna materiaalne vastutus algab 18. eluaastast, ei tundu lastest töötajad ka eriti usaldusväärsed."

Kriginiene sõnul ei sobi lapsed erinevalt varasematest aastatest isegi kohviku või kaupluse abitööliseks. "Meil oli paar pakkuisturbaabriketi ladujateks, kuid sealtsi öeldi samuti selgesõnaliselt, et alla 18-aastased ei sobi, kuigi meie arvates oleksid noored poisid seda tööd väga hästi võinud teha," rääkis ta.

Tööhõiveametite hinnangul on lastel kõige rohkem võimalusi ametisse saada ajalehe- või jäätisemüüjana. Õhtulehe ajalehepoisid

Lehe eest saadud neljast kroonist jääb üks Dimale (paremal). "Kui kolmkümmend krooni päevas teeniks, oleks normaalne," arvas kaaslane Priit. Poiste sõnul oli neil suviseks tööks valida vaid jäätise- ja lehemüüja ametite vahel.

MARKO MUMM

Priit Vestla ja Dima Šabanov nentisid, et muid variante peale praeguse töö ei leidnud ka nemad. "Mõtlesime korra ka jäätisemüüjaks minna, aga siis tundus, et lehepoisitöö on lihtsam," selgitasid nad. "Nägime kuulutust 'lehepoisist miljonäriks' ja mõtlesime, et äkki ongi midagi."

Esimesel tööpäeval teenis Priit 12 ja Dima 17 krooni, iga müüdnud lehe pealt ühe krooni. "Päris miljonäriks ei looda saada," poetas Priit, kes arvas, et jääb ametisse umbes kuuks ajaks. "Kui kolmkümmend krooni päevas teeniks, oleks normaalne." Ta arvas, et ei raiska ra-

ha kohe tühja-tähja peale, vaid kogub kokku suurema summa. "Lihtsalt vägev, kui raha natuke käes on," põhjendas ta. Dima sõnul on ema ja isa nende suvise tööga väga nõus. "Nad arvavad, et mis me ikka niisama jölgume," ütles ta.

Poisid valmistasid end ametisse astumiseks ette. "Käisime raamatukogus ja vaatasime kõige ostatevamate lehtede edetabelit. Esimehe oli Õhtuleht ja nii valisimegi selle," kirjeldas Priit. Lehepoisid lisasid, et enamik nende tuttavaid ja sõpru suvel tööd ei tee. "Logelevad niisama, ei viitsi tööd teha, aga ega meievanustele

mingit tööd kusagil pakkuda ei ole ka," kinnitas Priit, kes on lehti müümas siiski näinud ka seitsmeaastasi.

Töökogemus rahast tähtsam

Ajakirja Pere ja Kodu keeletoimetaja Tiina Siimets on väga rahul, et tema praeguseks 20-aastaseks saanud tütar Moonika endale igaks koolilapse suveks tööotsa leidis – alates ettekandjaametist kuni lehereporterini. "See on tohutu kogemus, mida ta nendest töödest on saanud. Tütar üllatas mind, sest oli nii ettevõtlik, et leidis kõik tööd endale ise. Esimesel suvel müüs ta laulula-

val parkimispileteid, hiljem tegi juba määndžeritööd," rääkis ta. "Pileteid müües oli tal käes tuhandeid kroone. Mina ei oleks vist sellega toime tulnud, aga tema käes klappisid alati kõik summad." Kuigi tütrele tuli vastutada raha eest, ei muretse- nud ema tema turvalisuse pärast. "Olen vist selline ema, kes eriti ei pabista ja

loodab oma laste peale," sõnas ta. Siimets toonitas, et toetab kahel käel laste suvist töötamist ning hindab rahast enam kogemust, mille laps sel moel saab: "Moonika oli ka ettekandja. Mõtled küll, et mis see töö siis ära ei ole, aga tegelikult on selles ametis väga olulisi nüansse. Kas või juba see, kuidas ta suhtlemist õppis."

Lastele keelatud töö

ALAEALISEL ON KEELATUD:
töötada kohas, kus tapetakse või hävitatakse loomi ja linde ning töödeldakse neid;
töödel, mis on seotud seksi, pornograafia, vägivalga ja hasartmängu-

dega;
kohas, kus alaealine puutub kokku alkoholi, narkootiliste, toksiliste ja psühhotroopsete ainetega.
Allikas: vabariigi valitsuse määrus nr 214, 22. juuli 1992

Lapsevanem peab andma nõusoleku

■ Jaan Kiviall, Tallinna tööinspektsiooni juhataja:

"Lapsi on õigus tööle võtta alates 13. eluaastast. Selleks peab lapsevanem andma oma nõusoleku ja kui laps on noorem kui 15, on vaja ka tööinspektsiooni luba. 13–14-aastaselt tohib töötada 20 tundi nädalas, 15–16-aastase puhul on lubatud 25 tundi, 17-aastase puhul 30 tundi nädalas. Materiaalset vastutust alla 18-aastaselt siiski olla ei tohiks. Last tööle palgates peab tööandja temaga sõlmima lepingu nagu täis-

käskvanud töötaja puhulgi.

Mis puutub ajalehepoistes, siis nendele samad seadused otseselt ei kehti. Firma müüb neile lehed, mida nemad omakorda edasi müüvad. See ei kuulu päriselt tööõiguse alla ega tööinspektsiooni pädevusse.

Tööinspektsioonile valmistab rohkem muret see, et ajalehepoisid liiguvad tiheda liiklusega tänaval autode vahel, mis seab nende elu ja tervise ohtu."

Helen Eelrand